

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

HD: Vileledande om plåtskador halverar försäkringsersättning

Publicerad

26 MAR 2021

En försäkringstagare som viltselett försäkringsbolaget om när plåtskador uppstått på hans husbil får halverad försäkringsersättning för den brand som husbilen senare drabbades av. Högsta domstolen delar hovrättens bedömning och pekar på att mannen inte använde några utstuderade metoder för att viltseleda försäkringsbolaget.

Den 44-årige försäkringstagarens husbil förstördes helt vid en brand i oktober 2017. Bilen var försäkrad hos Folksam. Parterna är överens om att branden utgjorde ett försäkringsfall. Två månader för branden hade 44-åringen anmält vissa plåtskador på husbilen till Folksam. Enligt försäkringstagaren hade dessa skador uppstått efter hans köp av bilen; det visade sig emellertid senare att så inte var fallet.

Regleringen av plåtskadorna pågick fortfarande vid tiden för branden. Folksam betalade inte ut ersättning för brandskadan. Bolaget motiverade detta med att 44-åringen uppsåtligt hade lämnat oriktiga uppgifter om tidpunkten för plåtskadornas tillkomst och att han hade vidhållit dessa uppgifter vid sina kontakter med Folksam under regleringen av brandskadan.

Ville ha 200 000 kronor

44-åringen väckte då talan mot Folksam och yrkade att bolaget skulle förpliktas att betala honom 200 000 kronor jämte ränta. Tingsrätten ogillade hans talan. Domstolen bedömde att han uppsåtligt hade lämnat oriktiga uppgifter om tidpunkten för plåtskadornas uppkomst och att han hade vidhållit dessa uppgifter under regleringen av brandskadan. Han hade därigenom efter försäkringsfallet lämnat Folksam oriktiga uppgifter av betydelse för rätten till försäkringsersättning för brandskadan. Tingsrätten ansåg att han, om han hade lämnat riktiga uppgifter, skulle ha haft rätt till ersättning med 150 000 kronor och att han genom de oriktiga uppgifterna hade försökt tillskansa sig ytterligare 40 000 kronor. Vid en skälighetsbedömning enligt 7 kap. 3 § försäkringsavtalslagen (2005:104) fann tingsrätten att han hade förlorat hela sin rätt till försäkringsersättning med anledning av branden.

Svea hovrätt bedömde sakförhållandena på samma sätt som tingsrätten men fann att den försäkringsersättning som annars skulle ha betalats ut – 150 000 kronor – skäligen bör sättas ned enbart till hälften. Hovrätten förpliktade därför Folksam att betala 44-åringen 75 000 kronor jämte ränta.

Sedan Folksam överklagat hovrättens dom gav Högsta domstolen prövningstillstånd med utgångspunkt i hovrättens bedömning att husbilen var värd 150 000 kronor i skadat skick (och hade varit värd 190 000 kronor i oskadat skick) vid tidpunkten för totalförlusten genom brand i oktober 2017, att 44-åringen uppsåtligen lämnat oriktiga uppgifter om husbilens skador i skadeanmälan i augusti 2017 samt att dessa uppgifter även vidhållits efter försäkringsfallet angående totalförlusten.

Sanktionsregel

Frågan i målet är hur en oriktig uppgift som har lämnats uppsåtligen under regleringen av en försäkringsskada ska påverka försäkringsersättningens storlek i ett konsumentförsäkringsförhållande. En sanktionsregel, tillämplig i konsumentförsäkringsförhållanden, finns i 7 kap. 3 § försäkringsavtalslagen. Enligt denna kan försäkringsersättningen sättas ned om den försäkrade eller någon annan som begär ersättning av försäkringsbolaget efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning. Nedsättningen ska ske efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Högsta domstolen konstaterar att om det bedöms skäligt att sätta ned den ersättning som den försäkrade annars hade varit berättigad till, bör nedsättningen av praktiska skäl ofta kunna göras på ett i viss mån schabloniserat sätt. Om de oriktiga uppgifterna har lämnats av grov vårdslöshet, kan det motivera att ersättningen sätts ned med en fjärdedel. En motsvarande nedsättning kan vara befogad om den försäkrade visserligen har haft uppsåt till att uppgifterna var oriktiga men uppgifterna har haft mindre betydelse i försäkringsärendet.

Halverad nedsättning

I övrigt kan en tumregel vara att uppsåtliga oriktiga uppgifter kan föranleda en nedsättning till hälften. Om det finns något slag av försvårande omständigheter - utöver att den försäkrade medvetet lämnat oriktiga uppgifter av betydelse för skaderegleringen - kan det finnas fog för en nedsättning med tre fjärdedelar. Så kan till exempel vara fallet om det belopp som den försäkrade har försökt att få ut är avsevärt högre än det som han eller hon är berättigad till.

En nedsättning till noll kronor bör företrädesvis komma i fråga när den försäkrade har använt utstuderade metoder i syfte att vilseleda försäkringsbolaget, exempelvis när den försäkrade har åberopat förfalskade handlingar eller förmått tredje man att lämna felaktiga upplysningar till försäkringsbolaget.

Inte oväsentligt

De felaktiga uppgifterna om plåtskadan har, enligt HD:s bedömning, varit av inte oväsentlig betydelse i försäkringsärendet. I en sådan situation finns det normalt skäl att sätta ned ersättningen till hälften.

Storleken av den oriktiga utbetalning som försäkringstagarens uppgifter skulle ha kunnat föranleda talar i detta fall inte för någon ytterligare nedsättning. Han använde inte några utstuderade metoder för att vilseleda Folksam.

Det finns inte heller några andra försvårande omständigheter som, ensamma eller tillsammans, skulle

kunna motivera en nedsättning med mer än hälften. En nedsättning till hälften framstår också vid en samlad bedömning av omständigheterna som skälig. Hovrättens dom ska därför fastställas.

Mikael Kindbom

Instans: Högsta domstolen

Rättsområden: [Konsumenträtt](#), [Försäkringsrätt](#), [Avtalsrätt](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter